

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	236
Land:	Bangladesh
Kilde:	Landinfo
Titel:	Bangladesh: Skilsmisse
Udgivet:	22. november 2015
Optaget på baggrundsmaterialet:	23. december 2015

Respons

Bangladesh: Skilsmisse

- Hvordan kan en få skilsmisse?
- Er skilsmisse utbredt?
- Er det ulike muligheter for skilsmisse etter hvilken religion en tilhører?
- Er mulighetene for skilsmisse ulike for kvinner og menn?

Lovverk knyttet til familieanliggende

Bangladesh har en befolkning på nær 169 millioner (CIA 2015). Av disse er 90 prosent muslimer (sunnī), 9,5 prosent hinduer, mens de resterende 0,5 prosentene i hovedsak er kristne og buddhister (U.S. Department of State 2015, s. 2).

Muslimer, hinduer og kristne har egne lover for ekteskap, separasjon og skilsmisse. Buddhister er styrt av hinduenes familielovgivning (HRW 2012, s. 4). Det viktigste religionsspesifikke lovverket¹ som omhandler inngåelse og opphør av ekteskap i Bangladesh, er ifølge Human Rights Watch (HRW 2012, s. 30) følgende:

For muslimer:

Muslim Family Laws Ordinance, 1961
Dissolution of Muslim Marriages Act, 1939
Muslim Marriages and Divorces (Registration) Act, 1974

For hinduer og buddhister:

Hindu Married Women's Right to Separate Residence and Maintenance Act, 1946

For kristne:

Christian Marriage Act, 1872
Divorce Act, 1869

Skilsmiselloven (Divorce Act) av 1869 gjelder ikke bare for kristne, men også for ekteskap formalisert under den sivile ekteskapsloven (Special Marriage Act) av 1872. Å inngå

¹ Del av det offisielle lovverket (*codified laws*).

borgerlig ekteskap er for øvrig svært uvanlig, da en samtidig frasier seg religiøs tilhørighet (HRW 2012, s. 5, 30).

Bangladesh har fire sivile lover knyttet til familieanliggende, i tillegg til de religionsspesifikke familielovene. Det er den forannevnte sivile ekteskapsloven (Special Marriage Act) samt Child Marriage Restraint Act, Guardian and Wards Act og Family Courts Ordinance.

Det er etablert et eget familiedomstolssystem som håndterer familierettslige forhold. Hvis det er straffbare forhold involvert i en sak, blir saken sendt til en straffedomstol. Familiedomstolene opererer i henhold til en forordning fra 1985 (Family Courts Ordinance)², og er integrert i de laveste sivile domstolene i hvert distrikt. Medlemmer av alle trossamfunn kan bringe en sak inn for familiedomstolene. Å få en sak behandlet for en familiedomstol kan være en langvarig prosess, grunnet prosessuelle og administrative problemer, og store restanser. Videre kan praksisen blant ulike dommere være inkonsistent, og iverksettelsen av en dom kan ta årevis (HRW 2012, s. 8, 39, 60, 63).

Utbredelse av skilsmisse

Statistisk sentralbyrå i Bangladesh, BBS³, opererer med en såkalt *crude divorce rate*. Landinfo forstår det slik at *crude divorce rate*⁴ refererer til årlige antall legale skilsmisser per 1000 innbyggere uavhengig av alder⁵. Skilsmisseraten i Bangladesh har økt for begge kjønn mellom 2002 og 2010 (BBS 2013, s. 28).

Ifølge BBS (2013, s. 29, tabell 03.11.1) var skilsmisseraten på landsbasis for kvinner i 2010 på 1,22. Det vil si at per 1000 jenter/kvinner i Bangladesh var nær én og en fjerdedels kvinne skilt, eller at det var i underkant av 5 skilte per 4000 kvinner. Tilsvarende skilsmissestatistikk for menn var langt lavere. I 2010 var skilsmisseraten for menn på 0,40 (BBS 2013, s. 29, tabell 03.11.1). Det vil si at per 2500 menn var én av skilt.

Antall skilte er dermed tre ganger høyere for kvinner enn for menn. Landinfo mener at dette blant annet kan forklares med at bangladeshiske menn i langt større grad enn kvinnene gifter seg igjen etter et ekteskapsbrudd, og at mennenes status lettere endrer seg fra skilt til gift igjen. Videre er polygami tillatt for både muslimske, hinduistiske og buddhistiske menn i Bangladesh (HRW 2012, s. 30, 41), og menn som har flere enn én kone, vil ha sivil status som gift selv etter en skilsmisse. En skilt kvinne derimot vil beholde statusen som skilt, med mindre hun gifter seg på nytt.

Sosiokulturelle forhold gjør det generelt vanskeligere for kvinner enn for menn å skille seg i Bangladesh, og en skilsmisse vil så og si alltid være en større byrde for en kvinne. Mange kvinner ønsker ikke skilsmisse fordi det er svært stigmatiserende for dem. De vil i mange tilfeller heller ikke ha noe sted å bo etter en skilsmisse, og samtidig ha mer begrensede muligheter til å klare seg selv økonomisk enn menn. Dette medfører at mange kvinner velger

² Se http://bdlaws.minlaw.gov.bd/print_sections_all.php?id=682 (The Family Courts Ordinance, 1985)

³ Bangladesh Bureau of Statistics.

⁴ Vil heretter omtales som skilsmisserate.

⁵ Vil dermed inkludere barn som er for unge til å være gift/skilt.

å forbli i voldelige ekteskap fremfor å forlate ektefellen (HRW 2012, s. 7, 51; UN Special Rapporteur⁶ 2014, s. 9).

De faktiske mulighetene til å oppnå skilsmisse i Bangladesh er betinget av religion og kjønn. Dette blir omtalt i det følgende. Mest oppmerksomhet er viet skilsmisse i muslimske ekteskap. Dette fordi det angår desidert flest i Bangladesh, der 90 prosent er muslimer.

Skilsmisse for muslimer

Et muslimsk ekteskap er formalisert gjennom en kontrakt, kalt *kabin-nama* (*kabinnama*) eller *nikahnama*. I ekteskapskontrakten er det mulig å spesifisere særskilte vilkår, som for eksempel forhold relatert til skilsmisse (HRW 2012, s. 32; Zerin & Sultana 2013, s. 122).

Skilsmisse uten domstolsbehandling

Muslimsk familielovgivning tillater flere former for skilsmisse utenom domstolsbehandling (HRW 2012, s. 38; Zerin & Sultana 2013, s. 121; Kamal u.å., s. 5-6):

- Talaq (og talaq-e-tafweez)
- Mubara't
- Khula

Det vanligste er *talaq*, en ensidig rett til skilsmisse uten å måtte vise til en årsak. Alle muslimske menn har en absolutt rett til slik ensidig skilsmisse uten at den andre parten har gjort noe «galt», eller nødvendigvis samtykker. Alle muslimske menn har dermed en ubetinget rett til å oppløse ekteskapet ved talaq (HRW 2012, s. 38).⁷ Muslimske kvinner har kun mulighet til denne type skilsmisse dersom retten til dette er spesifisert i ekteskapskontrakten deres. Når mannen har delegert myndighet til ensidig skilsmisse til sin hustru, heter det *talaq-e-tafweez*.

En annen måte å oppløse et muslimsk ekteskap er når begge parter er gjensidig enige om å skilles (*mubara't*). Videre kan skilsmisse inngås ved at en kvinne, som ikke har blitt gitt retten til talaq, tar initiativ til skilsmisse og ektemannen sier seg enig (*khula*). Enkelte hevder at en kvinne kun kan få skilsmisse ved khula ved å betale for det (HRW 2012, s. 38; Zerin & Sultana 2013, s. 121).

Muslimske ekteskapsinngåelser og skilsmisser må registreres hos en *kazi* (*nikah registrar*), som er en offentlig tjenestemann, for at de skal være gyldige. Ekteskapet må altså være formelt registrert før det kan formelt oppløses. En kazi vil registrere skilsmisser oppnådd på de ulike måtene beskrevet over (talaq, khula og mubara't).

Det er langt enklere for menn enn for kvinner å få skilsmisse i muslimske ekteskap. Som nevnt har alle muslimske menn en absolutt rett til ensidig skilsmisse (talaq) uten å oppgi noen årsak. En kvinnes delegerte rett til skilsmisse (talaq-e-tafweez), hvis hun har blitt gitt retten til dette, kan derimot være betinget eller ubetinget, alt ettersom hva som er nedfelt i ekteskapskontrakten. En ekteskapsregistrator (kazi/nikah registrar) kan kun registrere en talaq-e-tafweez-skilsmisse når det er dokumentert at kvinnen har blitt gitt retten til dette i sin

⁶ UN Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences (FNs spesialrapportør for vold mot kvinner).

⁷ Hvordan en formelt skal gå frem for å oppnå skilsmisse ved talaq, beskrives på neste side.

ekteskapskontrakt. I tillegg må kvinnen kunne dokumentere med attesterte kopier at ekteskapsinngåelsen har vært registrert av en kazi/nikah registrar (The Muslim Marriages and Divorces (Registration) Act 1974, artikkel 6 (3); Zerín & Sultana 2013, s. 122; HRW 2012, s. 6). Mannen trenger ikke fremlegge noe bevis, det er kvinnen som må besørge disse dokumentene. Det er ingen sentraliserte, elektroniske registre for ekteskapsregistrering, noe som *kan* vanskeliggjøre prosessen med å dokumentere at ekteskapet har vært registrert. Ekteskapsregistratorene vedlikeholder registrene manuelt, og noen ganger manipulerer de dem (HRW 2012, s.6).

Prosedyrer ved talaq-skilsmisse

Den muslimske familieloven (The Muslim Family Law Ordinance (MFLO)) fastsetter formelle krav til prosedyrene for en gyldig talaq-skilsmisse. I henhold til MFLO skal en mann så snart som mulig etter at han har erklært talaq, uansett måten han har gjort dette på,⁸ gi en skriftlig beskjed til en såkalt *Chairman* (heretter omtalt som lokal myndighetsperson),⁹ med kopi til ektefellen. Ifølge den bangladeshiske advokaten og menneskerettighetsforkjemperen Sultana Kamal, er det et lovbrudd ikke å melde fra til den lokale myndighetspersonen (Kamal u.å., s. 5). Innen 30 dager etter at skriftlig beskjed er gitt, skal den lokale myndighetspersonen forsøke å mekle mellom partene. Hvis det ikke lykkes å bringe partene sammen igjen, trer skilsmissen i kraft 90 dager etter at den skriftlige beskjeden ble mottatt av den lokale myndighetspersonen, eller etter en eventuell fødsel hvis kvinnen er gravid (MFLO 1961, artikkel 7; MRT 2009, s. 2; HRW 2012, s. 39).

MFLO omtaler de formelle kravene til skilsmisse ved talaq som om de bare gjelder for menn, idet det står skrevet at *enhver mann som ønsker skilsmisse fra sin kone*,¹⁰ skal følge disse prosedyrene. Både HRW (2012, s. 39) og Kamal (u.å., s.5) hevder imidlertid at prosedyrene i artikkel 7 i MFLO også gjelder for kvinner, både kravet om å melde fra til den lokale myndighetspersonen og at skilsmissen ikke vil tre i kraft før 90 dager etter at en slik meddelelse er gitt. Ifølge HRW skal prosedyrene som er fastsatt i MFLO, følges av den parten som søker skilsmisse, hvilket vanligvis vil være mannen, men muligvis også kvinnen hvis hun er delegert slik myndighet i ekteskapskontrakten.

Ifølge HRW (2012, s. 39) ignorerer menn ofte prosedyrene for skilsmisse som er nedfelt i MFLO og tilbakedaterer den skriftlige beskjeden om skilsmisse. Dette for å unngå å betale underholdsbidrag til kvinnen i den 90-dagers lange venteperioden¹¹ fra skriftlig beskjed om ønsket om skilsmisse er gitt og til skilsmissen trer i kraft. Det er kun i denne perioden kvinnen har rett til økonomisk støtte fra eks-mannen i henhold til muslimsk familielovgivning. Om prosedyren med å gi skriftlig beskjed til den lokale myndighetspersonen om ensidig skilsmisse, talaq, også ignorerer, har Landinfo ikke funnet informasjon om.

⁸ [...] *the pronouncement of talaq in any form whatsoever* [...] (MFLO 1961, artikkel 7 (1)).

⁹ MFLO omtaler «the Chairman» uten å spesifisere nærmere hva det er. HRW (2012, s. 39) derimot skriver at en skal melde fra til «chairperson of his local government body», mens det australske Migration Review Tribunal (MRT 2009, s. 2) beskriver det som «the Chairman of the Union Council of the Ward» og Kamal (u.å., s. 5) benevner vedkommende som «chairman of local administrative unit, Union Parishad». Både Ward og Union Parishad er lave administrative nivåer, og det er om lag 4500 Union Parishads i Bangladesh (UK Home Office 2013, s. 9). Ifølge både HRW, MRT og Kamal dreier dette seg dermed om en person i en ledende stilling på et lavt administrativt nivå, altså en lokal myndighetsperson.

¹⁰ *Any man who wishes to divorce his wife* [...] (MFLO 1961, artikkel 7 (1)).

¹¹ Denne 90-dagers perioden er kalt *iddat* (alternativt *iddah*).

Rettslig ekteskapsoppløsning

Ulike former for skilsmisse er altså mulig i muslimske ekteskap, uten domstolsbehandling. I tillegg kan muslimske ekteskap oppløses ved rettslig kjennelse (HRW 2012, s. 39; Zerin & Sultana 2013, s. 121). Saken vil da bringes inn for en familiedomstol. I henhold til loven om oppløsning av muslimske ekteskap (The Dissolution of Muslim Marriages Act 1939, artikkel 2) er en kvinne i et muslimsk ekteskap berettiget til å få ekteskapet oppløst ved dom dersom en eller flere av følgende forhold foreligger:

- Mannen har vært fraværende i fire år, og det er ukjent hvor han befinner seg
- Mannen har ikke forsørget henne i en periode på to år
- Mannen har tatt en ekstra kone i strid med bestemmelsene i MFLO
- Mannen er dømt til syv års fengsel eller mer
- Mannen har i en periode på tre år ikke oppfylt sine ekteskapelige forpliktelser
- Mannen var impotent da ekteskapet ble inngått og fortsetter å være det
- Mannen har vært sinnslidende i to år, eller lider av spedalskhet eller en smittsom venerisk sykdom
- At hun, etter å ha blitt giftet bort av sin far eller andre foresatte før fylte 18 år, avviste/nektet å oppfylle (*repudiate*) ekteskapet før fylte nitten år

Angående det siste strekpunktet, kan det bemerkes at minimumsalderen for ekteskapsinngåelse i Bangladesh er 18 år for jenter. En betydelig andel inngår imidlertid ekteskap tidligere enn dette, og ifølge UNICEF (2014, s. 2) har Bangladesh den høyeste forekomsten i verden av gifte jenter under 15 år.

I tillegg til de begrensningene lovverket setter for rettslig ekteskapsoppløsning, byr domstolsbehandling på prosessuelle vanskeligheter og vil være en langvarig prosess. Det er derfor ikke så mange som benytter seg av denne muligheten, ifølge HRW (2012, s. 39).

Skilsmisse for hinduer og buddhister

Skilsmisse er ikke under noen omstendighet tillatt eller mulig i henhold til hinduistisk familielovgivning. Dette innebærer at et hinduistisk ekteskap ikke kan bli oppløst selv om mishandling eller andre voldelige handlinger har funnet sted, ei heller om begge ønsker skilsmisse. Hinduistiske kvinner kan imidlertid i noen tilfeller bli separert fra mannen gjennom en rettslig kjennelse som gir rett til egen bolig og underholdsbidrag fra mannen (HRW 2012, s. 41-42). Saken blir da bragt inn for en familiedomstol. Grunnlag for separasjon (separat bolig og underhold) ved dom for hinduer fremgår av den religionsspesifikke lovgivningen (Hindu Married Women's Right To Separate Residence And Maintenance Act 1946, artikkel 2, 1-7):

- Mannen lider av en frastøtende (*loathsome*) sykdom han ikke har fått fra henne
- Mannen mishandler henne så det er utrygt eller uønsket å leve sammen med ham
- Mannen forlater henne uten hennes samtykke
- Mannen gifter seg igjen
- Mannen konverterer til en annen religion
- Mannen har en elskerinne som flytter inn hos dem eller som han flytter til
- Eventuelt andre berettigede årsaker

Hvis ektemannen gifter seg igjen, det vil si inngår et ekteskap nummer to (eller mer), gir det altså kvinnen grunnlag for rettslig kjennelse om separat bolig og økonomisk støtte fra

mannen. Dette til tross for at hinduistisk familielovgivning tillater polygyni uten begrensninger når det gjelder antall koner en mann kan ha (HRW 2012, s. 41).

Hinduistiske ekteskap er formalisert gjennom en religiøs seremoni, men krever ikke en ekteskapskontrakt og heller ikke registrering. Ikke alle er klar over hva som utgjør en nødvendig religiøs seremoni for gyldig ekteskapsinngåelse i henhold til hinduistisk familielovgivning. Videre gjør mangel på registrering det vanskeligere å bevise ekteskapet (gyldig ekteskapsinngåelse), noe som er påkrevet for eksempel når en kvinne søker om underholdsbidrag og separat hushold fra ektemannen (HRW 2012, s. 40-41).

Som nevnt i det foregående (s. 1), er buddhister i Bangladesh styrt av samme familielovgivning som hinduene.

Skilsmisse for kristne og borgerlig inngåtte ekteskap

Kristne og personer som har inngått ekteskap formalisert under den sivile ekteskapsloven (Special Marriage Act), kan oppnå skilsmisse etter skilsmisseloven (Divorce Act) fra 1869. Begjæring om skilsmisse skal behandles i rettssystemet (Divorce Act 1869, artikkel 10).

Polygami er ikke lov for verken kristne eller borgerlige ekteskap, og ekteskapsinngåelser skal registreres (HRW 2012, s. 43; Christian Marriage Act 1872, artikkel 27-37; Special Marriage Act 1872, artikkel 13, 13A).

I henhold til skilsmisseloven for kristne og borgerlige ekteskap kan en mann skille seg fra sin kone hvis hun er utro. En kvinne derimot kan kun skille seg fra en utro ektemann dersom det foreligger ett eller flere «tilleggs momenter», som blant annet konvertering til en annen religion, bigami, incest, voldtekt, sodomi, eller umenneskelig atferd (Divorce Act 1869, artikkel 10; HRW 2012, s. 43; HRW 2015, s. 103).

Fordi mulighetene til skilsmisse for kristne og for personer med sivilt inngåtte ekteskap etter lovverket (Divorce Act 1869) er så begrensede, forekommer det, ifølge HRW (2012, s. 43), ofte falske beskyldninger om utroskap for å få skilsmisse. Dette kan igjen medføre ydmykelse av den annen part, kvinner i særdeleshet. Ifølge HRW (2015, s. 103) må en kvinne bevise at mannen har vært utro, mens menn kan skille seg ved å hevde at ektefellen har begått ekteskapsbrudd.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både åpne og anonyme kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder.

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor korte frister og inneholder gjerne lite bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- BBS, dvs. Bangladesh Bureau of Statistics (2013, juni). *Gender Statistics of Bangladesh 2012*. Dhaka: Government of the People's Republic of Bangladesh, Ministry of Planning, Statistics and Informatics Division. Tilgjengelig fra http://www.bbs.gov.bd/WebTestApplication/userfiles/Image/Health_Demo/Gender_Statistics.pdf [lastet ned 26. oktober 2015]
- *Christian Marriage Act* (1872). Tilgjengelig fra Government of Bangladesh http://bdlaws.minlaw.gov.bd/print_sections_all.php?id=27 [lastet ned 11. november 2015]
- CIA, dvs. Central Intelligence Agency (sist oppdatert 2015, 14. oktober). *The World Factbook - Bangladesh*. Washington D.C.: CIA. Tilgjengelig fra <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bg.html> [lastet ned 16. oktober 2015]
- *The Dissolution Of Muslim Marriages Act* (1939). Tilgjengelig fra Government of Bangladesh http://bdlaws.minlaw.gov.bd/print_sections_all.php?id=180 [lastet ned 11. november 2015]
- *Divorce Act* (1869). Tilgjengelig fra Government of Bangladesh http://bdlaws.minlaw.gov.bd/print_sections_all.php?id=20 [lastet ned 11. november 2015]
- *The Hindu Married Women's Right To Separate Residence And Maintenance Act* (1946). Tilgjengelig fra Government of Bangladesh http://bdlaws.minlaw.gov.bd/print_sections_all.php?id=214 [lastet ned 10. november 2015]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2012, september). "Will I Get My Dues... Before I Die?" *Harm to Women from Bangladesh's Discriminatory Laws on Marriage, Separation, and Divorce*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/bangladesh0912ForUpload.pdf> [lastet ned 16. oktober 2015]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2015, juni). *Marry Before Your House is Swept Away. Child Marriage in Bangladesh*. New York: HRW. Tilgjengelig fra http://www.ecoi.net/file_upload/1002_1433866101_bangladesh0615-forupload-0-0.pdf [lastet ned 17. november 2015]
- Kamal, S. (u.å.). *Law for Muslim Women in Bangladesh*. [s.l.]: [s.n.]. Tilgjengelig fra UN Statistics Division, Civil Registration and Vital Statistics Knowledge Base <http://unstats.un.org/unsd/vitalstatkb/Attachment390.aspx> [lastet ned 9. november 2015]
- MRT, dvs. Migration Review Tribunal, Australia (2009, 24. september). *MRT Research Response. Bangladesh - Muslim Divorce (Talaq) Procedure*. Canberra: Migration Review Tribunal. Tilgjengelig fra Refworld <http://www.refworld.org/docid/4c84cf8c2.html> [lastet ned 4. november 2015]
- MFLO, dvs. *The Muslim Family Law Ordinance* (1961). Tilgjengelig fra Government of Bangladesh http://bdlaws.minlaw.gov.bd/print_sections_all.php?id=305 [lastet ned 4. november 2015]
- *The Muslim Marriages and Divorces (Registration) Act* (1974). Tilgjengelig fra Government of Bangladesh http://bdlaws.minlaw.gov.bd/print_sections_all.php?id=476 [lastet ned 3. november 2015]
- *Special Marriage Act* (1872). Tilgjengelig fra Government of Bangladesh http://bdlaws.minlaw.gov.bd/print_sections_all.php?id=25 [lastet ned 23. november 2015].
- UK Home Office (2013, 31. august). *Bangladesh Country of Origin Information (COI) Report*. London: UK Home Office. Tilgjengelig fra Ecolnet https://www.ecoi.net/file_upload/1226_1379666776_coi-report13.pdf [lastet ned 9. november 2015]
- UNICEF (2014). *Ending Child Marriage: Progress and prospects*. New York: UNICEF. Tilgjengelig fra http://www.unicef.org/media/files/Child_Marriage_Report_7_17_LR..pdf [lastet ned 12. november 2015]
- UN Special Rapporteur (2014, 1. april). *Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences, Rashida Manjoo. Mission to Bangladesh (20–29 May 2013)*.

Respons Bangladesh: Skilsmisse

A/HRC/26/38/Add.2. Genève: UN Human Rights Council. Tilgjengelig fra Refworld <http://www.refworld.org/docid/539831154.html> [lastet ned 26. oktober 2015]

- U.S. Department of State (2015). *International Religious Freedom Report - Bangladesh 2014*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?year=2014&dliid=238490> [lastet ned 20. oktober 2015]
- Zerín, S. A. & Sultana, R. (2013, april). Blow of Divorce on Muslim Women and Delusion of Laws: A Critical Analysis. *Bangladesh Research Publications Journal*, 8(2), s. 119-126. Tilgjengelig fra <http://www.bdresearchpublications.com/admin/journal/upload/1308118/1308118.pdf> [lastet ned 27. oktober 2015]

© Landinfo 2015

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.